

Wel worden veelomvattende onderzoeken met betrekking tot de misdadigers ingesteld ³⁴⁸), wat aan MITTELSTÄDT eene geestige bladzijde heeft ontlokt over de belangrijkheid, waartoe iemand stijgt door eene misdaad te begaan ³⁴⁹); veelvuldig zijn de beschouwingen over maatregelen om de criminaliteit te bestrijden, — maar daarom is er nog niet vooruitgang in de wetenschap van het *strafrecht*.

De uitgestrektheid van de crimineel-anthropologische en de sociologische onderzoeken betwist ik niet, — maar het is alsof gelijken tred daarmee houdt de inkrimping, het op den achtergrond raken, van het *strafrecht*.

De z.g. nieuwe leer is bij uitstek eenvoudig. Ook daarvan kan, naar wat zij bij velen werd, worden gezegd, dat zij op een stuivertje kan; zelfs op de ééne zijde; terwijl de andere kant nog dienen kan voor het radicale staatsrecht met algemeen stemrecht als basis, de Staten-Generaal als trechter, en de Kroon als „ornament” of „vliegwiel.”

Het „strafrecht” wordt zoo eenvoudig. De maatschappij heeft voor haar behoud noodig het tegengaan van anti-sociale daden. Wie dergelijke daad beging, heeft zich aan de maatregelen te onderwerpen, geschikt geacht om herhaling te voorkomen. En verder verdiept men zich dan in den aard des misdadigers, in de keuze der middelen, die het best bij ieder passen. Geen wonder, dat juist dergelijke beschouwingen vooral onder jeugdigen gemakkelijk ingang vinden. „Ce ne sont en général”, zegt DE TOCQUEVILLE, „que les conceptions simples qui s'emparent de l'esprit du peuple. Une idée claire et précise, mais fausse, aura toujours plus de puissance dans le monde, qu'une idée vraie, mais complexe.”

Het strafrecht verdwijnt. Wat men wil toepassen, is geen straf. En naar het recht om die maatregelen op te leggen, wordt weinig gevraagd, of niet. Een opstel, als HEROLD gaf ³⁵⁰), hoezeer niet bevredigend, is toch eene zeldzaamheid, en in de besliste uitspraak dat tusschen belang der maatschappij en haar recht onderscheiden moet worden, eene verkwikking in de woestijn. Van een strafrecht der *Overheid* is in het geheel geen sprake. Van de Overheid vindt men schier nimmer onder de z.g. moderne criminalisten gerept. Het is de maatschappij die